

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Hónapontaiban átvéve:
Fura ..... 12 h.
Fura ..... 4 h.
Fura ádász hordva ..... 20 h.
Fura ..... 8 h.
Fura postán szállítva ..... 24 h.
Fura ..... 4 h.
Egyes szám ára 1111r.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivéve
szombatot és ünnepnapokat.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 2.
A szerkesztőség kéziratok viselt
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

III. évfolyam 199. szám. Nagyvárad Péntek, 1917 augusztus 31.

Iskolanyitás.

A Kath. Növédő Egyesület napközi otthonában, ahol a nap 1-2 órájában egy iskolászerűen berendezett szobában hasznosan foglalkoztattuk védettünket, egy ilyen órában papírost, ceruzát adtam a kis lányok és kis fiúk kezébe, azaz, hogy őszintén írják meg, szeretnek-e idejárni és miért szeretnek vagy nem szeretnek?

Az ákom-bákomokkal megírt feleletek elég érdekesek voltak, mind szívesen jöttek az otthonba és bizonyára nem a háborus nyomorúságon, de a gyermekek idealizmusán múlt, hogy csak 1-2 ilyen felelet akadt: „mert itt jól lehetenni“, vagy „itt többet adnak ebédre, mint odahaza“. A legtöbb felelet ilyenféle volt: „mert itt imádkozunk“, „mert itt gondoznak“, „mert itt iskolába is megyünk“. Utóbbi felelet különösen meglepett. Hát ezek a szegény kis gyermekek, akik a napközi otthon hiányában az utcákon kóborolnának, porban játszanának szabadon s magukra hagyottan, — ezek szeretnek iskolába járni?

Nem csoda. Hiszen szegény háborus gyermekek ők, akik mint minden egyében, még az iskola-időben is szükkölködnek s amire elődeik sokszor ráuntak, ők az iskola után vágyanak. Ebben a vágyban benne van az iskola dicsérete is, a mai iskola rendszere, mely kevésbé elnyomó, mint a régi rendszer,

amely oly kevésbé becsülte meg a gyermek egyéni hajlamait. Benne van a magyar gyermek törekvése rendszeres foglalkozás felé, sőt — féllek — benne van a jövő nehézségeinek gondolja is, mely nem tük többé a mai gyermek előtt.

Ezeknek a gyermekeknek az iskolanyitás napja örömnappal lesz. De örömnappal a szülőknek is. Ágyudörgéstől remegő szikláidukból, retentő csataterék pihenő helyeiről, távoli idegen városokból küldi az édes apa üzenetét: „Csakhogy megnyíljanak az iskolák!“ „Gyermekeim, tanuljatok szorgalmasan, hogy boldoguljatok!“ Az édes anyák, kik a háborus bosszura nyult szünetekben már azt sem tudták, mit kezdjenek a rakorcsátlan gyermekbáddal, áldó imát rebegnek azért a nagyon bölcs és nagyon hazafias miniszterért, akinek szavára nyílnak az iskolák.

Bizony itt az égető ideje, hogy a bosszura nyuló háboruban szó essék az iskolák javára is. Mikor kitért aháború, első gondolat volt itt városunkban is, becsukni az iskolák kapuit. Kórházaknak, katonai szállásnak, irodáknak vagy raktáraknak kellett hely. Ott vannak az iskolák, azonnal lefoglalhatók. Ki gondolt arra, hogy ezer és ezer gyermek szorult az utcára rossz emberek társaságára, tanulatlanság birodalmába. Ki gondolt rá a csatározásban, mennyi műveltséget, munkacserét, életenergiát veszít el nem

zetünk ezekben a künn rekedt gyermekekben?

Nálunk nem gondoltak rá, de gondoltak azok a német katonák, akiknek részére sürgősen kiürítették az iskolát s akik csodálkozva nézték az iskola költözését. Mert az ő házájukban először a kávéházakat, mulató helyeket költöztették.

Ki gondol nálunk arra, minő pótolhatatlan veszteségeket szenvednek a mi szegény, háborus gyermekeink a megrövidített iskolai idővel, az ideiglenes iskolahelyiségekben az oktatás főeszközeinek a szertáraknak nélkülözése mellett! Kinek jutott volna eszébe például négyülést tartani, tüzesen szónokolni, hogy „nyissuk az iskolák kapuit, zárjuk be a mulató helyeket!“ Pedig a vágy az iskola után ott él a kis gyermek szívében és a szülők soha jobban nem zörgették az iskola kapuit, mint most. A háborus viszonyosságok megtanították az embereket, hogy anyagi javaink nagyon is forgandók. Csak azt a lelki kincset nem vehetik el gyermekeinktől, amit beléjük neveltünk. Falusi, egyszerű emberek, akik eddig alig gondoltak a gyermekeik tovább nevelésével, most nagy áldozatokkal törnek az iskolák felé.

És ez jól van így. Elmondhatjuk Vas Gerebennel „legyen ragadós ez a nyavalya országaszerte, ettől nem halunk meg, sőt meg merek esküdni, hogyha megérnénk, hogy minden magyar ember művelt lenne: egyszerre kétannyian volnánk.“

Tehát nyissuk az iskolát.“

Özv. dr. Szabóyi Kálmáné.

Lorber Bernáth modern gépekkel berendezett

ékszer és aranyáru készítő műterme

f. évi augusztus 1-én Nagy Sándor-u. 2. sz. a. megnyilt.

Egyes szám ára 12 fillér.

A tegnapi sikert kibővítettük.

Iresti elfoglalása.

Keleti harotér. Budapest, augusztus 30. (Hivatalos.) Foksanitól északra német ezredek tegnap új sikereiket kibővítették Iresti helység elfoglalásával, amelyet számos ellenséges támadással szemben megtartottak. Oknától délre meghiusultak ellenséges előretörések, tovább északra a keleti arcvonal számos helyén fokozódott a harci tevékenység.

Az Isonzonán lovasság rohamozik. Eddig több mint 10000 fogoly.

Olasz harotér. Budapest, augusztus 30. (Hivatalos.) A nagy isonzo-i mérkőzés tegnap is nagy elkeseredéssel folytatódott. A védők arcvonala győzelmesen állott ellent a legsúlyosabb rohamoknak. A Kalltól északra fekvő területen a reggeli órákban két olasz támadás összeomlott. Odleszkouál, Madorinál, Britofnál az ellenség az egész napon át a késő éjszakaiig szakadatlanul új tömegeket vetett harcba új állásaink ellen. Összes rohamai megtörték vitéz harcosaink vitéz helytállásán. A sok harci eszközhöz, amelynek segítségével az ellenség megtörni kísérelte ellenállásunkat, tegnap egy új járult, amelyet ezen a területen alig vártunk volna. Bristoftól keletre olasz lovasság rohanta meg sáncállásainkat. Géppuskáink tüzelése fogadta és megsemmisítette őket. A Monte San Gabriellén küzdő hőseink számára augusztus 29-ike ismét nehéz órákat hozott.

Az ellenség újabb rohamot indított a védmi ellen, este felé sikerült neki az északi lejtőn árkaikba behatolni, a sötétség beálta után, nagy viharban csapataink ellentámadást indítottak. Az új küzdelem az olaszok rendetlen futásával végződött.

Görztől keletre sem engedett még az ellenséges sereg nyomása. Ha délelőtt csak egyes támadásokat kellett is visszavernünk, délután már több órás pergőtűz után az ellenség újra általános, nagy kiterjedésű tömegtámadásba ment át. San Marco terület a küzdelem központjában állott. Szurony és kézigránátokkal itt, ép úgy, mint mindenütt Caterina és Vertoiba között, megtartottuk első vonalainkat. Kostanjevicánál arcvonalunkat a sikeres rajtaütés után kissé előretoltuk. A legutolsó harcokban egyéb csapataink között a 10 (Pezomyśl) és 48. (Nagykanizsa) ezredek osztagainak alkalmuk nyílt arra, hogy különösen kiütéssék magukat. Az ellenség véres veszteségei rendkívül súlyosak.

A XI. eszta óta bezállított foglyok száma több mint 10000-re emelkedett.

Triesztet tegnap délelőtt másodizban, ma reggel, 48 órán belül harmadizban bombázták ellenséges repülő. A támadásaik több lakos esett áldozatul, számos magánházat megrongáltak.

Délkeleti harotér. Budapest, augusztus 30. (Hivatalos.) A helyzet változatlan.

Amerika válasza a pápa békejavaslatára.

Budapest, augusztus 30. (Saját tudósítónktól.) Washingtoni távirat szerint Wilson ma küldte el jegyzékét válaszképp a pápa békejavaslatára. A Times szerint Wilson a válaszában kijelenti, hogy a béketárgyalás mindaddig lehetetlen, amíg Németország a leszerelés alapjaira nem helyezkedik.

Budapest, augusztus 30. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: A pápa békejavaslatára adott válaszában Wilson kijelenti, hogy a háborút a német népnek kell befejezni. A Times azt írja, hogy Wilson válaszában kijelenti, hogy a béketárgyalás addig lehetetlen, amíg Németország nem fogadja el a leszerelés eszméjét. A Times szerint Wilson nagyon jól tudja, hogy ha Németország elfogadja a pápa javaslatát, ezzel feladja közép-európai politikáját.

Cadorna az offenzíva céljairól.

Budapest, augusztus 30. (Saját tudósítónktól.) Liganóból jelentik: Cadorna kijelentette, hogy a mostani olasz offenzíva a világ összes offenzívái között a legfontosabb. Célja: Dél-Tiroli és Trieszt felszabadítása, továbbá Olaszország tekintélyének, világhírének és szabadságának kivívása.

Flandriában csak erős tüzelés.

Berlin, augusztus 30. A nagyfőhadiszállás jelenté:

Magyarai harotér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Flandriában a harci tevékenység tegnap is csak erős tüzelésre szorítkozott. Yperntől keletre eső néhány sáncoson kora reggel az angolok heves támadást intéztek, amely tüstünkben és közel-harcban nagy veszteséggel mellett összeomlott.

A német trónörökös hadserege. A Chemin des Dameson Cernyóól délkeletre több francia előretörés meghiusult. Verdun előtt a tűzcségl harc este újra nagy hevességet ért el. Felderítő kikötéseken kívül nem volt nagyobb gyalogsági tevékenység.

Albrecht württembergi herceg hadserege. A Tracourira irányzott tüst: Lovlánaux Rex bombázásával újból viszonzottuk.

Iresti helységet elfoglaltuk.

Keleti harotér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. Dinaburgnál és Smorgonnál a tűzcségl tevékenység jelentékenyen feléledt. Luskától délnyugatra, Ternopolnál és Zbruc mentén is élénkebb volt az orosz német tűzcségl, mint különben.

József főherceg vezérezredes arcvonala. Turgul—Oknától délre vonalunk elilen irányzott: román támadásokat visszaveritük.

Mackensen vezértábornagy hadserege. A Foksanitól északnyugatra fekvő hegységen 28-án elért sikert tegnap kibővítettük. Harcdzati csapatok erélyes előretöréssel kiverték a szilvósan védekező ellenséget Irestiből és a falutól északra fekvő magaslatocon át a Susita völgy felé nyomta vissza. Egy szilvósából és szászokból álló sereg különösen kitűnt, körülbelül 300 foyot, számos géppuskát és járművet szállítottak be.

Az ellenség heves tehermentesítő támadását, melyeket ember áldozatra való tekintet nélkül intézett, sikerilesek maradtak és nem gyakoroltak befolyást a Susita völgytől nyugatra folyó támadási mozdulatokra.

A Szereth és Alsó Duna mentén fokozódott a harci tevékenység.

Macedóniai front.

A fokozott tevékenység tart, különösen a Doiran tóól délnyugatra. Timánál és Arakmánál a bolgárok sikeres portyázásokat hajtottak végre, amelyek alkalmával több francia őrsőt foglyul ejtettek. — Néhány támadó ellenséges eszédott tüstünkkel elűztük.

Ludendorff, első főhadiszállásvezető.

A sajtóhadiszállás esti jelentése.

Budapest, augusztus 30. (Saját tudósítónktól.) A sajtóhadiszállásról jelentik 30-án este:

Ma délután az olaszok a Ba naszra fanikon és a Monte San Gabriellén ismét hiábavaló támadásokat intéztek.

namet életreje és erkölcs. A polgári erény, a tisztas munká, a fejlődő kultúra, összes fogja forrasztani a magyar társadalmat, erőt kap újból a gazdasági élet, a szakra fog kelni az új nemzeti etika.

Amidőn ily emelkedett érzéssel veszi körül a törvényhatóság Méltóságodat, amidőn arról biztosítja, hogy sohasem fog olyat véleményezni, elhatározni, vagy kérni, a melynek törvényességéről, vagy közérdekű voltáról meg ne lenne győződve, amidőn a multjából fakadó jogos önszántal hangszaltja, hogy nejt akarataiban, kitartásában, lelkesedésében és átfogósságában fogja a jövőben is keresni a fejlődés eszközeit, egy-azernamind arra kéri Méltóságodat, hogy értelemben és akaratban vele egyesülve, a város naggyá és erőssé tételére irányuló munkájában támogatni méltóságszessék.

Az utóbbi idők rendkívüli megpróbáltatás elé állították nemzetünket, az idők ropant komolysága nehezíti a lelkekre, a törvényhatóságon azonban nem veszt erőt sem a hishittség, sem a összgyűlés, mert hisik a nemzet életében, hisik a város egy boldogabb korakában, amelyet, hogy Méltóságod nemcsak munkálkodással vesessen be, erre kéri a Mindenható Méltóságod számára erőt és kitartást.

A nagy kösvellansággal előadott tartalmas beszéd végével sugó taps tört ki.

A főispán székfoglaló beszéde.

Ezután nagy figyelem kísérett *Ember Géza* főispán tartotta meg székfoglaló beszédét, melyben programot adott jövő működésére. A székfoglaló beszéd a következő:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Ebben az ünnepélyes pillanatban, amikor ő Császári és Apostoli Királyi Falakőzök, Urannak és Királyonnak legmagasabb akaratla és a magas kormány bizalma folytán, Nagyvárad város főispáni székét elfoglaltam, — kérem a tekintetes Közgyűlést, legyen kegyes, fogadjon olyan bizalommal, amilyen bizalommal, szeretettel és jóindulattal én közelédem e tiszteltreméltó városban és minden egyes polgárához.

Nagynevű, kiváló elődeim *Beöthy László*, *Hlatky Endra* és *Chiffra Kálmán* után, nehéz munkára vállalkoztam, amikor ma e háboru által előidézett súlyos viszonyok között, hiszen, de felelősségteljes állásomat elfogadtam és elfoglaltam, de bizom Istenben, s a nemes város jóindulatában, amikor felajánlom minden jóakaratomat, buzgalmamot és tette-ömet.

24-ik esztendeje lakom Nagyváradon és szolgálom Királyomat és Hazámat, s ha más téren a bíróságánál, működtem is, azért mindig meleg érdeklődéssel kísérttem a város sorsát és színtelen szíval tekintettem magamat Nagyvárad város hűséges polgárának.

Nem mint idegen, hanem mint együtt-érző városi polgár jövőök Ünökös, s csak hivatali helyiséget változtatok, de én maradok aki voltam, a városnak, tettekre, munkák tagja, aki ugyan hivatalosan az állam érdekelt kell hogy képviseljem, de minden igyekezetemmel arra törekzem, hogy képviseljem a városi és a polgárság javát is, a együtt érzések a polgársággal jobban, rosszban, az életnek minden változatában.

Birdi állásomban sem a törvény ridag betűjét, hanem az életnek meleg szavát tekintetem irányadóknak, kerestem a

valóságos igazságot, a méltánvosságot, és a szellem fog vezető jelenlegi új állásomban is. Össze akarom egyetelni az állam érdekeit a polgárság igényeivel, boldog lesem, ha áldásos összehangot tudok teremteni, fáradságot nem ismerve időt nem kímélve, töreksem arra, hogy nehez hivatásomat minél jobban betöltsem.

Bár a főispáni állás politikai küldetést is jelent, ebben sohasem az egyoldalú pártpolitikát, hanem a kösnek helyesen felfogott javát tartom szem előtt, s az egyetértést és a békét tartom előrendő politikai célként.

Főispáni működésomban sohasem fogok arra tekinteni, hogy milyen pártban tartosik az, aki valamely ügyben felkeres, én csak az ügyet nézem, az igazság az én politikámnak gerinc, tartalma és célja.

Az igazságot nem hideg elméleti alapon, hanem melegen érző emberi szívvel keresem, nem tekintek rangra, vallásra, nemzetiségre, nem ismerem ember és ember között különbséget, szeretem embertársaimat és készséggel állok szolgálatukra, ez az én programom.

A szoroson vett politikát illetően, én az Országos Demokrata párt híva vagyok amely párt nemrégiben feltette ki Nagyváradon programját, de jólélekkel mondhatom, hogy demokrata voltam már a párt megalakulása előtt is. Így gondolkotam, így éreztem, így cselekedtem, — s talán nem szerénytelenség tőlem, ha azt hiszem, hogy ilyenek tanult megiamerui 24 esztendő alatt a város egész közönsége.

Tisztalem más pártoknak siveit és meggyőződését, egyben találkosuak mindannyian, abban, hogy szeretjük édes hazánkat, s az a legfőbb izánk és legszentebb törekvésünk, hogy hazánk fennállását megvédjük, ellenségeit elűszük, rettenetes sabbat behagaszuk, s egy szebb és boldogabb jövődöt megalapozzuk.

A pártok újai különbözőök lehetnek, de a cél egy és azonos, s a haza a város jóvoltára, felvirágosítására irányuló törekvéseinkben testvériesen egyséttünk.

Mint a kormány bizalmi embere, de teljes meggyőződésemből is, hűséges és buzgó harcra vagyok az emberi és nemzeti haladás igazának, a kösélet demokratizálásának, a politikai jogok kiterjesztésének, az általános egyenlő és a nőkre is kiterjedő választói jog intésményes megalakításának, a nemzeti jogállomány gardagításának, annak, hogy édes hazánk kultúrája magyar, általános és erős legyen s hogy gazdasági helyzetünk erősödjék és szabaduljon idegen gazdaságok befolyásától, hogy Magyarország független, művelt és erős legyen.

Ezért áldoztunk és véreztünk a multban, ezért virjul ma is rettenetes elhalálharouunkat, ez a mi ígérletünk földje és nemzeti megváltásunk evangéliuma.

A városi politikában az a programom, hogy a hivatalok vannak a népert és nem a nép a hivatalokért, a hivatalok segíessék, támogassák és szervezessék a közön-

séget a nagy terhei ellenében részletesek a jó közigazgatás minden áldásában.

Kell, hogy a művelt, pártatlanul intelligens városnak igényelt helyesen bírálja el a közigazgatás. Törekedjék arra, hogy minden jogos kulturális és gazdasági igénynek eleget tegyen, emellett azonban tartsa szem előtt a város gazdasági teherképességét, különösen a mi rettenetes időben, amikor számtalan csapás és végtelen nyomoruság terhe alatt göroydünk.

Ismerek a város ügybuzgó, kiváló tisztikarát, nagybecsűlöm képességeiket és szorgalmukat a végtelenül tisztelen a tekintetes törvényhatósági bizottságok magas színvonalu működését, arra fogok törekedni, hogy ehhez az áldásos összeműködéshez minden erőmmel és teljes jóakaratommal hozzájáruljak, kötelességemet becsülettel teljesísem.

Különösen meleg rokonszenvenvel fogom isápolni a kereskedelemtök és iparnak érdekeit, teljes mértékben megértem és nagybecsűlöm fontosságát és azt a döntő jelentőségű szempontot, amelyet az ország és város gazdasági és kulturális életében képvisel s minden idevonatkozó kérdésben örömmel és meggyőződéssel illok szolgálatára.

Íde teríttek a munkáékfordis is, s arról a helyről, ebben az ünnepélyes pillanatban kijelentem, hogy a munkások bizalommal számíthatnak szám, siveimen viselem sorukat, igaz jóindulattal tördöm érdekeikkel, s kérem őket ne tekintsenek idegen hideg bürokrataknak, hanem melegen érző emberek, az kormányomnak és a kormány politikájának vezető gondolata is, ez az én meggyőződésem is, remélem meg fogjuk érteni egymást, s a megértés üdvös eredményeket fog létrehozni.

A valódi programot szavakban nem lehet kimeríteni és nem is lehet kifejezni, de az a törekvésem, hogy tettekben valóítsam meg.

Ehhez a jóbizalom, jóindulatu, becsületos törekvéshez kérem a város tisztikarának, törvényhatósági bizottságának és a város egész közönségének bizalomteljes kegyes támogatását.

Minden erőmmel azon leszek, hogy az előlegesen bizalmat kérdemeljem; hűséges, eredményes munkával megháláljam. Siveim, ajtóm, nyitva les: a város kicisajys-nagyja előtt, ezt ígérem, ezt fogadom, s amit a béke és barátság jegyében jöttem, hiszem, hogy majdan ugyanazan érselemekkel fognak egymástól elválni, addig is bizunk egymásban és dolgossuak szeretett hazánkért és városunkért, a szebb és jobb jövődöt.

Hozzanartató tapsal fogadták a főispán beszédét.

Ezután az egyes pártok nevében üdvözlötték az új főispánt:

A munkapárt nevében *Materny Imre* ág. ev. lelkész szólalt fel s leendőletes, költői szépségekben gardig beszédet mondott. A beszéd a következő:

Materny Imre beszéde.

Méltóságos Főispán ur!

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Az eskünek, messze kibató jelentőséggel komoly erkölcsi leköltölésével bíró szavai elhangzottak s e szavak mindajjúk szív-

ben bazoalképen komoly és ünnepélyes ér-
ségeket váltanak ki

Ugy képszem, mint mikor a hegyek
zöld koszorús maszkjára feljutott vándor
dobogó szivvel vizsgálgatná a lábai alatt ka-
nyarogó völgyeket, gyönyörködve a messza
távlatokban, megdöbbenne az előtte elterülő
megszendő órvölgyek felett, — szinte vágyat
érez az első hátsó szobajok után felkiáltva
megfőzni az ünnepélyes esendőt — mely fel-
kiáltásra a völgyből innen is, onnan is hang-
os visszhang felel: ehhez hasonlóan, midőn
Méltóságodat a változott viszonyok s az ezek
alapján magát elha ározó hivatali közelem és
egyéni hívtóságait társadalmi életünk egy
ilyen sokak felett messze kimagasló helyére
jutatta fel, honnan beláthatja a feladatok és
kötelességek messze messze távlatát, — fel-
hangzott az askü szent és komoly szava a
bírói esztnek hűségos teljesítésére — melyre
viszhangként felcsendül a mi ajkunkról az
illő és tiszteltetjes felelet.

Es onak a jelen pillanatnak komoly-
sága, ünnepélyes ténye iránt határozott tiszte-
lettel adódó visszhangjaként, a törvényható-
ság munkapárti tagjainak válasza az en aj-
káról hangzik Méltóságod felé.

Megvallom, szinte nagyra tartom a
feladatot, amire vállalkoztam, szinte gyen-
gének érzem magamat, hogy méltó választ
adjak rövid esavakban. Mert bármennyire
válasszák is az egyik pártot a másikól a po-
litikai események és események, bármennyire is
küzdjön egyik párt a másikal, az es-
emények megvalósításakor, bármennyire áll-
jon is fel az ellentét a jelenben, s álljon
fel a jövőben: egyet nem szabad egyikünk-
nek nem feledni s mi nem is feledjük el,
hogy valamennyiünknek édes hasánk bol-
dogja és nagygyátétele a cél, mely tudat
készségeinkben felkelti, kitartásra buzdít s
áldozatkészségre indít. Isőt ma kell azt is
megtesszük, mint megtették a nagy világ-
égekben annyi eszen és eszen, mit a nagy
költséggel mond — „dulce et decorum est
pro patria mori“ (Horatius).

De hát nem a politikai kérdések elméleti
és lehető esetezése akar lenni visszhangként
adott esavak, — mert akkor lenne igazán
méltó és ünnepélyes pillanat a mai naphoz,
ha ly momentumok nem sevarak meg az.
Hiszen Méltóságod elősorban eső a város,
eső a törvényhatóság, az esküt a mi ke-
szünkbe tette is, tudását, hűségét, erejét és
szívét eszűsorban nekünk, a városnak aján-
lotta fel, igérté oda. Es éppen ezért érzem
én magamat valóban gyengének, hogy aso-
kat a városi, köztársadalmi esőket, melyre
vállalkozott, híven esetelem.

Mert nem méltóság csupán ma már a
főispáni állás, mint volt az a régi időkben,
hanem egy honfi szívének nehés, súlyos,
messze kiható és bizony sokszor törléseket
teremt kötelessége. Nehés, súlyos, messze ki-
ható jelentősége éppen városunk s magva
tisztege, — mire, kinek minden tőltére, mie-
denek esemel néznek, vigyáznak; — hitől, a
mála letett talentumok és kamatozását várja
mindenk.

Hiszen ott van városunk, külsőben az
utóbbi idők okonta nehés pénzügyi hely-
zete; etj van tisztviselőket helyzetének méi-
tányos és jóos rendezése; ott van községi
iskoláink modern fejlesztése; az iparoktatás-
nak nyugodt és biztos tátelei saját otthon-
ában.

Rámutassak a felsőbb leányoktatásunk
hiányosságára, avagy egy kulturpalota esőtő
esőkegére? Nem esőkegére s a város kös-
müveinek fejlesztése s magának a városnak
rendezése és esőbb teltela? Mit esőljak a
háborúokozta társadalmi eszek hűségos gon-
dosásáról s az eszel kapcsolatos újabb és
újabb intézmények létesítéséről?

Nem hatalmas és nagy feladatok-e ezek
mind? Nem e egy szívvel-lélekkel egész
embernek becsületos és hűségos munkáját
követeli e meg? Nem nagy és szép feladat e

és, mire ma Méltóságod esküszavával vál-
lakozott?

Es ha eszűrték a vágyat, tervet csak
nagy részben is teljesedésbe mennek, nem
s eszobor legeszebb jutalma a vasérek nyu-
godt lelkiismerete mellett, — hanem a pol-
gárok hálája és tisztelete.

Ilyen munkához, ilyen kürdlemben
Méltóságod a pártot nem magával esemben,
hanem mindenkor maga mellett fogja látat.
Számbat reánk minden közjósért munkáid
igyekezetében.

Ebben a hitben és tudatban tisztelettel
üdvöölöm Méltóságodat magas állásában pár-
tom nevében s Isten megsegítő kegyelmét
kérem esőbbi közös munkánkra.

Bíró Márk

a független párt nevében üdvööl a főispánt
a pártja megbízásából kifejezést ad asotnak
s gondolatoknak, s melyek áthajlik a 48 es
pártot, midőn az új főispán elfoglalja di-
szes állását. Hivatkozva a kinevezést meg-
előző hivatali köteleményekre, amikor loyali-
tással üdvööl, tanúágat akar lenni arról,
hogy buzgó munkáját és eseményét kisebb
bírói nem akarják, de pártja nevében ki-
kelt jelentenie, bár dehermoniat nem akar,
hogy az egyedül esemot terő nagy malu
párti jogos hívtóságos mellőve lett, de nem
a esemény állat. Üdvööl a főispán: a leg-
nagyobb bizalommal, mert a nagy pro-
gram: az általános választó jog megvaló-
sításáért, melyet egyesülve köztünk, mun-
kálkodás az esőbb eshangsott programja
eserint. Magvaanak győsdve, hogy az a
demokrácia, amelyét a 48 es párt esvítede-
ken át esesvaden elnyomást és üdvööl, a
főispánban lelkes tá mogatóját bírják s az a
demokrácia meghozza a haza boldogságát.
Ahol es a demokrácia esvénysül, a szom-
sod államokkal a hűség esvénysül, a belső
jólét biztosítva van. Az általános választó
jog követelése nem új dolog, mert eszente a
párt, hogy a eszűkebb választó jog ezeket
megvalósítatni képtelen. Szóvalóság tarta az,
aki valónk ebben dolgozni, törekedni akar s
ha együtt munkálkodnak, a bajtári eseretet
kiesztégek. Üdvööl a főispánt, aki a választó
jognak oly telkes herosa, s amig a közön-
ség, a munkásság javára dolgozik, s párt-
ban hű tá mogatója felé.

Dr Grósz Menyhért

a radikális párt nevében esőli fel. Es az
esene a jövő hangulata. Maga elé varázsolja
a jövő salvárványát és a boldog, esőgedett,
drága Magyarországot. Ők egy haladottabb,
fejlettebb Ma yarovasgot várnak. A radiká-
lis es a halált esvénysül gyökereid, mely a
fejldést esvénysül. Et a fejldést esvénysül
konzervativizmus megakadályosni nem tudja.
Tisztelik a honlapitók emléket, de ugyanaz
a tisztelet jár azoknak, akik most vöröket
ontják a harásért. Eszek is honlapitók. A
hatali esvénysül, az ország megvédése kötele-
ség. A hálá legtermészetesebb meggyiltá-
sása, hogy a hálának férfiat és női jogok-
ban részvételteszenek. A kultúra, a község-
ség áldásában mindenki részvételjen. Erre
bittos szap kell. Az általános, tilkos választó-
tő jog az, mely alapja lehet egy becsületos
nemzetközi meggyeztetésnek. Üdvööl az új
főispánt, mint annak a kormányának a kép-
viselőjét, aki a népjogok biztosítását prog-
ramjába vette. Ismeri az új főispán esvénysül-
ségét s tudja, hogy a népjogok kiterjeszté-
sét velük haladva, igyekezik esőnyre jut-
tatni.

Dr Friedlander Sámuel

a nagyváradi demokráta párt megválasztó bi-
zalmából eszeretettel üdvööl a főispánt. Ua-
nep ez az alkalom. Unappé tette ezt a bírói
har, mikor ünnepltek egy férfu harminc
éves munkásságát. Es az igazságszolgáltatás
esernekénti kiérdő világság ragyogja be
az ünnepet. Matany a néppárt... (D. rül-
ség) s nemzeti munkapárti részéről kijelen

tette, hogy követi a főispánt minden jóra
irányuló munkájában. A függetlenségi párt
esőnoka fennmaradását biztosította tá mogató-
sát az ország boldogulását esőző törekvés-
ben, melyet mindnyáján vallunk. A hűsők-
nek tartozunk, amelyet is kell rónuk. Nem
előg a hálá, mert ezek kenyérré és jogra ér-
dekesek. Erre vállalkozott a kormány a vá-
lasztó jogot és a népjóléti intézményekkel.
A főispán ujanc a községzgatásban, de eszűbe
jut, hogy Jupiter fajéből Minerva mint késő
haros pattant ki. Es új főispán harmino-
három évi működése által fel van gyve-
rasva minden esőkegessé. Egyéni kiváló-
sága, tudása, esvénysül sága képesítik új állá-
sára. Bárki felt volna az új főispán, tiszte-
lettel fogadták volna, de a jelenlegi főispánt
24 éve ismerik, s város polgársága mellett
van. Nagyváradi a háboru után is megállta
helyét s megadja az adóeségét, hogy mia-
dankinek kenyere legyen s ne legyenek rab-
esőlgét. Eshez kéri Isten áldását.

As üdvöölő eseszedek elhangzása után
dr. Mihály Lejos indítványozza, hogy az
elhangzott eseszedek a községülés jegyzőköny-
vében megörökíteszenek.

Az indítványt elfogadták.

Tiszteletbeli kinevezések.

Esután Ember Géza főispán a felmerült
esőkegessé képest kinevezte: dr. Bigo Géza,
dr. Hirschmann Gyula, dr. Sor Rósz, dr.
Szeghalmy Sándor gyakortó ügyvédokat
tiszteletbeli városi ügyészekké, Bodnár Ján-
nos könyvtárost tb. könyvtár igazgatóvá,
Báthory László tb. fogalmazót, Vadász Józ-
sef és Zilahy Antal readóflügylőket tb.
readóflügylőkké, Biró József esakdijno-
kot, Fráter József napidijes joghallgatót,
Pogátsás György adóeszetet tb. fogalmazó-
zókká, Darabont Ferenc havidijest tb. read-
óflügylővé, Czirják Zsigmond adóvégre-
hajlót és Tamás Gyula esakdijnokot tb.
adóeszetekké.

Pár perc múlva a jegyzőkönyvet hitela-
sították s ezzel az ünnepélyes községülés
véget ért.

A tisztikar tisztelegése.

A községülés befejezése után a városi
tisztikar a városésza díszteremben gyült
eszen, hogy tisztelgjen az új főispán
előtt.

A tisztikar nevében Rindler Károly pol-
gármester üdvöölte Ember Géza főispánt.
Arra kéri a főispánt, hogy egyenként ka-
ressze fel a tisztviselőket, hivatalos asztalaik-
nál, munkaközben s akkor igazságon bír-
juk lesz Ő három esvénysül van a város
esolghatában s állíthatja, hogy nem csak a
reados viszonyok között, de a mestani ne-
hész viszonyok között is teljesítik kötele-
ségeiket. Kéri a főispán bizalmát és jóindu-
latát a tisztviselők iránt.

Ember Géza főispán esvénysül sán vá-
laszolt az üdvözlésre. Ismeri a tisztikar ké-
pesességét, eszergetelmét embereszeretétét. Le-
gyenek meggyűsdve, hogy minden tehet-
ségét felhasználja a tisztviselők érdekében.
Kéri Ő is támogatásukat. Meglétoatja az
egyén tisztviselőket s amit tehet a tiszt-
viselők javára, készséggel megtesi.

A polgármester ezután bemutatja a
tisztviselőket, mely után a tisztelgés vé-
get ért.

* Egy harmadik polgári osztályu kis-
leányom mellé keressék vidékre okleveles
tanítónőt! Címem megíudható a kiadóhiva-
talban.

..HIREK

* **A király kinevezte az esztrák hivatalnok kormányt.** Bécsből jelentik: A bécsi hivatalos lap holnapi száma közli a császárnak e hó 30-án Reichenspergert kelt kérésát, mely Seidler elnöksége alatt a hivatalnok kormányt kinevezte.

* **Minisztertanács.** Budapestről jelentik: Ma délután 4 órakor minisztertanács volt, amelyen Wekerle miniszterelnök elnöksége alatt a kormány valamennyi tagja, a beteg Apponyi kivételével, jelen volt. A minisztertanács folyó ügyeket intézett el és este 7 óráig tartott.

* **Malatinszky főispán a megyei alkalmazottakért.** A vármegye háza tegnap Malatinszky Lajos főispán intézkedésére sürgősen kimutatásba foglalták az összes tisztviselőket és szolgálómányokat, kitüntették a kimutatásban azt is, hogy kiknek hány tagból álló családja van, illetőleg háztartásában hány hozzátartozójának eltartásáról gondoskodik. A kimutatás Malatinszky főispán használatára készült, aki ígéretet tett, hogy a vármegyei alkalmazottakat olcsó talpbőrrrel, ruházattal, burgonyával, szerral stb. való ellátása érdekében a kormánytól kölcsönöz. A főispán minapi budapesti útja, midőn a nagyváradi övezet állami alkalmazottak küldöttségét vezetve a kormány egyes tagjaihoz, már ezzel az ügyel is összefüggésben állt. Értékelésünk szerint Malatinszky főispán közbenjárása eredményes volt, a megyei alkalmazottaknak a fentebbi tömeges ellátásu életvitelükkel ellátással való olcsó ellátása már is biztosítva van és a későbbi kimutatás már éppen az arányos és méltányos szabotás útjára fog szolgálni.

* **Uj képviselő.** Nyitrai jelentik: A nyitrai kerületben ma megjelent választás alkalmával Landauer Béla új képviselő, az alkormány munkatársait, a néppárt jelöltjét, a főispánná kiválasztott Szendrői György helyébe egyhangúlag képviselővé választották.

* **A Nőegylet Malatinszky főispánnál.** A nagyváradi és biharmegyei nőegylet képviselőiben Des Echerolles Kruspér Sándorné elnöknő, Nagy Ödönné és Horváth Árpádné elnöknők tegnap délután megjelentek Malatinszky Lajos főispánnál a fűdőszobán öt Biharvármegye főispáni székében, a nőegylet részére támogatást és pártfogást kérték. Malatinszky főispán örömeinek és köszönetének adott kifejezést az idővelésért a legmesebbmese támogatását ígérte meg.

* **A Gyermekekről Napközi Otthona záróünnepélye.** A Gyermekekről Egyesület Napközi Otthonában, a Rhádey-kertben (a színház mellett) e hó 31-én, ma délután fél 6 órakor záróünnepélyt tart.

* **Az érmihályfalvai járást tojásérmihályfalvai járás főszolgabírója Fráter Barnabás alispánhoz tegnap jelentést küldött, melyben azt mondja, hogy az újabb időben járási területén oly nagy mértékű tojás összevásárlások történtek, hogy a lakosság téli ellátása veszélyeztetve van. E veszélyre való tekintettel arra kéri a főispánt, hogy a járás területéről a tojás elszállítását sürgősen tiltsa meg.**

* **Közélelmezési értekezlet a megyeházán.** A kormány megváltoztatta gabonarekvizitációs rendjét a Bihar megye közlelmezési igazgatóság új helyzet új feladat elé állította. Az új rendelet egyes pontjainak megbeszélése, valamint a következő eljárás egyöntetűsége érdekében a megyeházán tegnap Fráter Barnabás alispán elnöksége alatt értekezlet volt, amelyen az összes járási főszolgabírók és Elek Mór, a közlelmezési igazgatóság vezetője vettek részt. Az értekezlet a rendelkezést teljes egészében részletesen megvitatták a többi kétszáz és vitás rendelkezéséről közvetlen vita után egyöntetű eljárásban állapított meg.

* **Kitüntetések.** A 4 ik honvéd gyalogezredből Vajda János és Mucal László tisz. hadnagyok a II. oszt. sz. vitézségi érmét, dr. Szilas István és Dávidok Ferenc tisz. hadnagyok, valamint Karper József egészségügyi százados, Assalós Zoltán, Steinböck Miklós és Székely Sándor hadapródja kapták a bronz vitézségi érmét kapták vitézségükért.

* **A pápai nuncius a dunántúli fogolytáborban.** Pozsonyból táviratozzák a Magyar Kurirnak: Valfé dt Bonzo bécsi pápai nuncius Pozsonyból kiindulva a szomorú és a dunántúli fogolytábor megtekintésére. E célból a nuncius Bécsből Pozsonyba érkezett. Az állomásen Hanningert táborvezető főhadnagy a fogolytáborba szállított meg. Megérkezése után tiszteltette a pozsonyi papnag. A nuncius az újabb a nunciatura egyik udvaraiba lépett.

* **Nemes Győző körutján.** A IX. méhéskertület elődjé és vándortáborra kitüntető megbeszélést kapott a földművelésügyi miniszteről. Mindezen helyekre, ahol még a méhészet iránt való érdeklődés nem volt gyökert, propaganda céljából küldte a kitűnő vándortábor. Így Sopron, Szeged, Marosvásárhely, Nyíregyháza városokban kezveszt a méhészet ügyét arra a méhészt, amely legelő az országban, a nagyváradi. Együttal méhészeteket állít fel a helyeken, felserenli és berendezti a ezzel az okosított méhészet iránt való érdeklődésre új tápot ad. Nemes Győző a jövő héten indul el körutjára.

* **Halálozás.** Hodák Lajos állami pincemester és munkavető e hó 29-én hosszú szenvedés és a halotti szentségek általi felvétele után életének 45 ik évében elhunyt. Temetés ma d. u. fél 6 órakor lesz a biharmegyei kórházban. Özvegye, öt gyermeke és kiterjedt család gyászolja.

* **Imrik Cornélie zongoratanárnő** útitársból hazatért és szept. 1-én tanítását megkezdte. Beiratások délután 5 órától 7 ig szakszolgálatnak.

* **A legutóbbi adót fizetők névjegyzéke közszemlén.** Az 1918 évi érvényes legutóbbi adót fizetők névjegyzékének összeállítását illetve kiadását céljából a városi adóhivatal által összeállított kimutatás az 1886 évi XXI. t. c. 25 §-a értelmében folyó évi szeptember hó 1-étől szeptember hó 8-ig bezárólag terjedő 8 napi közszemlén a polgármesteri hivatalban I. emelet 2. sz. k. kitételek. Erről az érdekelteket oly felhívással értesíttem, hogy a névjegyzék elleni felszólalásokat a legutóbb kitüntetett határidő alatt szóban vagy írásban megtehetik. Figyelmeztetem egyben az érdekelteket, hogy azok, kik az 1886 évi XXI. t. c. 2-ában foglalt kedvezményt vagyis adójuknak kétszeres beszámítását igénybe venni óhajtják, hogy az 1886 évi XXI. t. c. 17. §-a értelmében az igazoló választmány ülésének (1917 évi szeptember hó 17-én)

tartama alatt szóval vagy írásban kérelmezék és jogorvoslatukat igazolják, mert ellenkező esetben az adó kétszeres számításba vételének kedvezményéről esnek le. Nagyváradi, 1917 évi aug. hó 24. Rimler Károly s. k. polgármester.

* **Az új burgonya ára.** Tudtom a város közönségével, hogy az országos közlelmezési hivatal 7660-1917. sz. rendelkezéssel f. évi szept. hó 1-től a további intézkedésig a korai burgonya legmagasabb árát métermássáronként 35 koronában állapította meg, amely árban Uvidot isjt. kivételével, ahol ezen árak a piaca történeti árára értendő, mindenütt a vasúthoz, illetőleg a hajóállomáshoz szállítás költségét is hozzá kell számítani. Nagyváradi, 1917. évi aug. hó 24. Lukács Ödön s. k. polgármesterhelyettes.

* **A szökött katonák tragédiája.** A hit eljén Körösbánlára határában, mint onnan jelentik, a csendőrt a kutyakörmökön egy lappangó katonát vittek észre, aki megállítására szóló felhívás után szaladni kezdett. A csendőrtök lötték a katonát, aki arókérvény volt, elcsúszt. Megállapították, hogy Girdán Mihálynak hívják. A debreceni csendőri ügyész tiszt, Mészáros Géza de vizsgálóbíró és Fekete Károly íródtöltést szálltak ki Körösbánlára, ahol a törvényszéki orvos a boncolást megkezdte. Megállapították, hogy a halált elveres okozta. A csendőrség a felelősségét a jogosságát tekintetében a nyomozást ábrándolta.

* **Diszitőket keres a színház.** Jelenlegességek délután 9-12 ig, délután 3-5 ig Halnay Lajos titkárnál.

* **A hadikávét forgalomba hozták.** Tudtom a város közönségével, hogy az országos közlelmezési hivatal 60472-1917. II. sz. rendelkezéssel a 2750-1917. M. E. sz. rendelkezések megfelelőleg felhatalmazta a kávéközpontot, hogy "Hadikávé" kávé forgalomba. Azt, hogy a hadikávé mely eszkek, a mely feltételek mellett állíthatnak elő a központ megállapításával fogja megállapítani az országos közlelmezési hivatal. A hadikávé a közvetlen fogyasztás céljára szolgáló forgalomban 100 és 200 grammos eredeti csomagolásban kilogrammonként 5 koroná legmagasabb ár mellett árulható. A hadikávé a közvetlen fogyasztás céljára szolgáló forgalomban 100 és 200 grammos eredeti csomagolásban kilogrammonként 5 koroná legmagasabb ár mellett árulható. A hadikávé, illetve az általa használt eredeti csomagolást utánozó, vagy hadikávé elnevezés alatt bármely más terméket hoz forgalomba, az kihágást követi el, az a 2807-1916. M. E. sz. rendelkezés 14 §-a alapján 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik. Nagyváradi, 1917. évi aug. hó 28. Lukács Ödön s. k. polgármesterhelyettes.

* **Zeneiskolai beiratás.** Bleyerné Ga zó Adél zeneiskolájában (azaz m. k. zene k. tők. tanf.) a beiratások az 1917/18. tanévre úgy az ének, mint zongora és hegedű tanzakra f. é. szeptember 3-tól 7-ig a tanintézet helyiségében (Rákóczi-ut 12. III. em. 20) naponta d. e. 10-1 ig, d. u. 3-6 ig eszközöltnék. Telefon 1515.

* **Jó tanuló V. gimnázis'a I-ső vagy II-ik gimnázis'a tanítását elvállalja.** Cím a kiadóban.

* **Most az ideje a szőrmék festésének,** csipkefüggönyök tisztításának, mintafutári festés, férfi- és női ruhák tisztítás, gyászruhák ruhák elszórendű kivételben festetnek Halterberger Vilmos kézműves és vegytisztító gyárában Nagyváradon.

* **140-es cukorka,** csokoládé áru, likőrök, konyak, törköly, szilvium, aprórumok, borok, gyümölcsök (1/2 kg. üvegekben) nyáiban és kisnyiban kapható ASZÓDI MIHÁLY Kossuth-utca Sas palota.

* **Ujsághordónókat felvesz a Tiszántúli kiadóhivatala.**

* **Fischer Ervin** főiskolában a beiratkozások szeptember hó 1-én kezdődnek, naponta d. u. 9-12 ig, s. u. 4-6-ig eszközölhetők. Szilárdi u. 2. sz. Telefon 14 74. Csakis államilag képesített tanok.

Legujabb fűzőket legolcsóbban Kesztenbaum Juliskánál lehet beszerezni Rákóczi-ut (Korona gyógyszerár mellett) **Leibchenek félárban.** Telefonszám 827.

* **Gazdasági irnok** csakis gyakorlattal bíró felvételt kapják. A gazdaságunkba csakis irásbeli ajánlatot bizonyítvány másolatával kérünk, melyet Moskovits Adolf és Fia Bodó tanyá, u. p. Nagyvárad címre küldendők. Személyesen jelentkezéseket figyelembe nem veszünk.

Két időszakos munkafelügyelőt felvesszünk ugyanoda. Jelentkezni lehet személyesen nagyvárad gazdaságunkban.

* Különböző **íróeszközök** eladóak a Polgári teherpénztárban.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Füg-göny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyműhely Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi díjat 14-39.

URANIA mozgószínház

Pénteken Uj műsor.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

Legujabb táviratok.

Orosz jelentés 29-iki sikereinkről.

Az orosz hivatalos front-átörésről beszél.

Budapest, aug. 30. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A legutóbbi orosz hivatalos jelentés a következőképpen szól:

Pokani magasságában az ellenség e hó 28-án virradatkor tüzérségi előkészítés után megtámadta állásainkat. Egyik hadosztályunk az ellenséggel szemben nem tanúsított kellő ellenállást, hanem elhagyta állásait és rendetlenül menekült. A következő nap az ellenség folytatta támadását.

E hó 29-ére virradó éjszaka az ellenség Warsvánál áttörte állásainkat.

Stürmer haldoklik, Radtko Dimitriev súlyosan megsebesült.

Budapest, aug. 30 (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: A Times jelenté: Stürmer volt orosz miniszterelnök haldoklik, halálát minden órában várják.

Stockholmból jelentik: Dimitriev Radtko tábornagy súlyosan megsebesült. A Vilna melletti hadikórházban ápolják.

Az antant szociálistái a békéért.

Budapest, aug. 30. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Az orosz, francia és orosz szociálisták a holnap megnyitandó londoni antant konferenciához egybehangsúlyos bekegyesítést küldöttek.

TANÜGY

Beiratkozás a nagyvárad kir. kat. jogakadémián. A nagyvárad kir. kat. jogakadémián a beiratkozások az 1917-8 tanév I. felére, a dékánnál: f. é. szeptember hó 1-12 ig, az egyes tanároknál: szeptember hó 13-15-ig eszközölhetők. E határidőn túl felvételek csak a dékán külön engedélye alapján van helye. A legközelebbi alap-, pótl- és ismétlővizsgálatok f. évi szept. hó 10-15 ke között tartatnak meg. Az előadások szept. hó 15-én magtartandó Vasi Sancia utca, szept. hó 16-án veszik kezdetüket. A Mensa academica szept. hó 16-án nyílik meg.

Beiratások a leánygimnáziumban. Az Orsolya rend felső leányiskolájában és leánygimnáziumában a beiratkozások szeptember 1-én és 3-án délután 9-12 ig lesznek. Az iskola tanterve megayitása szeptember 4-én d. u. 9 órakor lesz. A rendszer előadások szeptember 5-én d. u. 8 órakor kezdődnek.

Beiratások az iparos tanonciskolákba. A nagyvárad szakképzési iparos tanonciskolájában az 1917-18-ik tanévre a beiratkozások f. évi szept. 1-től 15-ig fogadják eszközöltetni a nagyvárad polgári főiskolájában levő igazgató helyiségében és pedig 1-10 óra délután és délután a finantseccok, 10-15 ig ugyanazon időben a leánytanoncok. A kereskedő leánytanoncok is kötelezve vannak beiratkozni. Felhívom a t. tanoncok felé, hogy a beiratkozásukat a lehető leghamarabb elvégezzék, mert az ipartörvény értelmében 20-400 koronáig terjedhető bírsággal büntethetők.

Hogy a mesterek kivételével az iskolákba járást illetőleg figyelembe vehetők legyenek, óhajtanék, hogy a tanulók mestereikkel jöjjenek a beiratkozásra, mert később az esetleges felszólítások figyelembe nem lesznek vehetők. Ugyancsak a fent kitölti időben iratnak be a fedrász, plucir és téll tanfogalom növendékei is. A tanítás az egész évi tanfolyamon és a leányoknál szeptember 18-án, a fiúk, fodrászok tanfolyama október 2-ikán, téli tanfolyama pedig november 15-ikén vasár kezdődik. Nagyvárad, 1917 augusztus 30. Szűts István, igazgató.

A cs. és kir. 70. gyalogezred pótlásbizottsága 1917. szeptember 1-étől nől segéderőket felvesz.

I. II. oszt. irodai alkalmazottakat

120 korona törzsfizetéssel, 40 " háborus pólékkal tehát 160 korona összfizetéssel, még pedig 4-et a segédizszi, 3-at a gazdasági iroda részére.

Feltétel: a német nyelv bírása szóban és írásban, valamint 16-40 év közötti életkor.

2. Raktári alkalmazottakat

még pedig 4-et, köztük egy varrónőt 3 korona napi bérrrel.

Bővebb felvilágosítást a segéd-tiszt iroda ad.

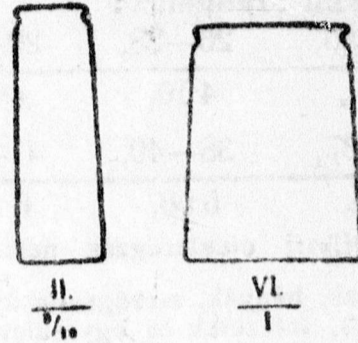
VIGADÓ mozgószínház

Pénteken **A szphinx rabja**

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

VILTTÉR

HETI ÁRJEGYZÉK

Befőttes. Uborkásüveg. Befőzéshez hólyagpapír. Porcellán edények

iszállított olcsó árakban.

PORCELLAN MOZSAR, UTOVEL	6-
Mély és lapos tányér finom porcellán	70-
Csemegés kis	40-
Tésztástál 6 személyre	8-
Sültéstál 6 személyre	8-
Főzelékstál 6 személyre	8-
Salátástál 6 személyre	8-
Levesfazék 6 személyre	4-
Mártásos csésze 6 szem.	1-
Sótartó fogvájós 6 szem.	1-20
Vizes kancsó 6 személyre	8-
Vizeskészlet színes finom festéssel	4-
Boroskészlet színes	4-
Söröskészlet színes	4-
Liköröskészlet színes	4-
Befőtteskészlet Cujotály fehér	4-
Majolika cukortartó díszes	4-
Majolika vizeskancsó színes	4-
Feketés gyermek készlet	8-
Kávés gyermek készlet	8-
Majolika állvány színes	6-
Teáskészlet színes aranyozással	10-
Kávészlet színes aranyozással	10-
Feketés készlet színes aranyozással	12-
Mosdókészlet színes roccoco	12-
Majolika fali sótartó színes	8-
Majolika fűszertartó nagy	3-
Majolika fűszertartó kicsi	1-
Porcellán fehér teáskanna	2-
Porcellán fehér kávészak	2-
Porcellán fehér teáscsész	80-
Porcellán fehér kávészak	80-
Porcellán fehér gyümölcsstányér	30-
Porcellán fehér szelvény, sz. aranyozással	50-

Köznyelvi tantervi előkészítő. Előzetesvizsgák. Lámpa-árnyékok. Tükrök. Könyvtartók. Ablak üvegezés.

Árnyék vízöntőedények is érvényesek.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán lámpa és táblaüveg nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz. Telefonszám 372.

Főszervező: **DR. KRÓRÉ ALADÁR** Feloldó szervező: **DR. PAPP KÁROLY**

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

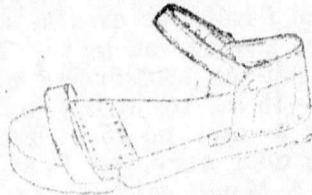
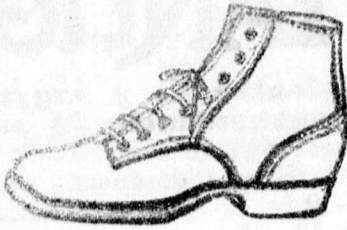
Fatalpu cipők:

25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borju bőr 13-40, 15-80, 18-10, 22-20.
 la Hasított bőr 15-80, 18-70, 20-50, 25-70.
 Lóbox és tehénbox 17-—, 20-50, 22-80, 27-50.

Fatalpu szandálok:

24-25,	26-28,	29-31,	32-35,
4-—,	4-10,	4-40,	4-90,
36-37,	38-40,	41-43,	44-46,
5-—,	5-50,	6-—,	6-10.

Lábujjszij oldalszegés nélkül törvényileg védett megerősítéssel.

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek és egyesületek engedélyben részesülnek.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.

Megnyílt az új
 szűcs és szőrmeáru üzlet
 Rimanóczy-u. 2. Kolozsvári-palota

Raktáron tart elsőrendű szőrmekülönlegességeket, minden e szakba váró munkálatokat szakszerűen elkészít. Elfogad átalakításokat és javításokat.

LEICHER JÓZSEF

külföldön képezett szűcsmester.

Telefon Telefon

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
 vízvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
 Zöldfa-épület.

Villanymotor, irógépek, kerékpárok, ellenőrző kasszák és gramofonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtatnak.

ISZAK LIDIA

Elsőrendű
 társaság

NAGYVÁRAD,
 Nagy Sándor-u. 1.
 Park-szálloda épületében.
 Interurbán telefon:
 11-53 szám.

A Szépliget-színház művésznőinek egyéni társaságát állítja. Tisztításokat és átalakításokat elvégeztet. Fűzők mérték után a legrovidebb idő alatt elkészítetnek.

TÜZIFÉ

Waggon tételben, méter számra és felvágva kapható
JENEI M. CÉGNÉL
 Szarvas-sor 27. Stern palota.
 Telefonszám 10-13.

Me grendeléseket felvesz
BÁNYAI JÓZSEFNÉ
 Sziaroveszky-u. 2. Nagyhidfő.
 Telefonszám 14-55.

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye
Szent László Püspök Gyógy-Fürdő
 Nagyvárad mellett

Fürdőizem teljes!

Kénes hévvíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen. 500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Nagyszabású nyári uszoda 26°C folyton befolyó forrásvízzel, uszástanfűző, napfürdő, homokkura. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
 a fürdő bérlője.

Szent László-nyomda részvénytársaság Nagyvárad.

Betűszedő tanulóknak
 fiu és berakó tanulóknak
 leány fizetéssel
 felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

Nagyteleky és Arany János-u.
 sarkán lévő házban egy szobás konyhából álló lakás a
 souterrainban november 1-re

kiadó.

Értekezni lehet INCZE irodában.

Vízvezeték-utcán szép kilátással
 egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
 Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.